

več, ki bi bil še smel glasovati — mi smo imeli 40, nasprotniki tudi 40 glasov. Gospod komisar odloči, da se mora voliti še enkrat. Med tem so pa naši možje do malega že vsi odšli domu. Kdo more leteti za njimi v Medlog ali Lokrovec, ki sta dobro uro hoda od Celja oddaljena! Nasprotnikov je bilo sicer tudi že mnogo odšlo — pa oni prebivajo blizu mesta, po nje se pošlje prav lahko in njihovi kandidati so tudi bili potem izvoljeni. Teh sedmero nemško-liberalnih volilnih možev ne bo sicer moglo nič opraviti pri volitvi 2. junija; kajti večina je drugod velikanska za našega slovenskega poslanca; toda naj bo ta nesrečen propad nauk za slovenske može po vseh naših pokrajinah, da pridejo vsi k volitvam in da v volilni sobani ostanejo tako dolgo, da so volitve končane.

Od Male Nedelje. (Požar, vreme, volitve). Velika nesreča zadela je Franca Stuhca v Bučkovcih 27. aprila. Požar je uničil njegov hram, gospodarsko poslopje, vse kmetijsko orodje, in krmo za živino. Akoravno so ljudje pridno gasili, vendar ni bilo mogoče ničesar oteči, ker je močen jug vlekel. — Mesec maj je pri nas in povsod podoben več aprilu. Mrzlo je, močno deževno in večidel megleno. — Volitve so pred durmi; torej narodnjaki na noge, na delo, da pravilno in marljivo uže zdaj delamo pri volitvah volilnih mož, ker prvotne volitve so temelj vsega.

Od sv. Barbare pri Vurbergu. (Dobro ga je splečal.) Ko so lansko leto bile volitve v deželni zbor, letal je kandidat naših nemškutarjev znani „Hammeramboss“ za volilnimi možmi, ter bečal za njihove glase. Došel je tudi v Zimico nad tamošnjega volilnega moža, vrlega Slovenca. Ni ga bilo doma, odšel je bil v svoje gorice ali vinograd. „Hammeramboss“ kandidat kobacal je torej v potu svojega obraza tje za njim na visok hrib, ter ga je res dobil, ter ga prosil naj mu da vender svoj glas. Volilni mož mu je prijazno odgovoril: „Veste, gospod, idite k našemu gosp. kaplanu, ki so tudi volilni mož; pogovorite se samo z njimi; kakor ž njimi napravita, tako pa bo, jaz sem obljubil, da bom ravno tako volil, kakor oni! Ubogi Hammeremboss lezel je z dolgim nosom z brega nazaj, h gospodu kaplanu pa ni šel.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz Dunaja se brzjavi, da ste presvitla cesarica in nadvojvodinja Valerija dospeli semkaj in da ju je presvitli cesar sam vzprejel na kolodvoru v Pencingu. — Cesarjevič Rudolf daroval je za kongiško ekspedicijo 1000 fl. — Dunajski kardinal in nadškof, njegovi sufragani in graški škof izdali so posebne pastirske liste o prihodnjih volitvah, ki naglašajo, naj se vsi volilci udeležijo volitev in naj volijo može, kateri dajo Bogu, kar je Božjega in cesarju, kar je cesarjevega, kateri bodo konec storili narodnemu boju ter na-

redili in ohranili Avstrijo mogočno in srečno na podlagi krščanske resnice. — V soboto so v Trstu pokopali barona Antona Peca, vpokojenega c. kr. viceadmirala, hrabrega junaka. — Volitve za državni zbor bodo letos trajale 17 dni; najprej bodo volile kmetске občine na Dolenjem Avstrijskem 27. maja, najzadnje pa veliko posestvo v Dalmaciji, namreč 13. junija. Tržaški Slovenci izvolili si bodo Nabergoja za poslanca, v Istri pa bodo Hrvati in Slovenci kandidovali dr. Vitežiča. Odbor društva „Sloga“ priporoča za Goriško dr. Tonklija, dr. Valussi-ja in grofa Coronini-ja. Tudi na Kranjskem in Koroškem se pripravljajo na volitve. Na Koroškem je mogoče, da si Slovenci priborijo vsaj enega poslanca. Tudi Nemci razglasajo svoje volilne manifeste. V Gradcu so imeli 3. t. m. nemški poslanci shod ter so izdali poziv do volilcev, kateri je poln grdega sovraštva proti Slovincem.

Vnanje države. Ob priliki shoda treh cesarjev, bota se tudi Bismark in Giers posvetovala, kako naj postopa, če bi v Dardanelih vojska nastala. — V Nemškem državnem zboru je Borovski ministra interpeliral, zakaj se je s Pruskega izgnalo mnogo Poljakov, kateri so tam že več let naseljeni bili. Minister Putthamer odgovoril je jako surovo; — izgled nemške kulture. — Srbska skupščina bila je 5. t. m. zaključena. — Akoravno so skoro vsi časopisi v tem jedini, da vojske ne bede, vender se Anglež in Rus na boj pripravljata. Rusi delajo vojno železnico, katera bodo držala čez Askabad proti Saraku, in tudi v Kronstadtu se še vedno oborožujejo. Nekateri časopisi trdijo, da bode Danski kralj prevzel razsodbo v Rusko-angleški zadevi, berlinski listi pišejo, da jo je cesar Viljem prevzel; drugi listi pa poročajo, da niti jeden, niti drugi razsodbe v afganskem prašanji ne prevzame, ker ste se Rusija in Angleška uže brez posrednika spravili. — V Sudanu se pobijata dva kriva preroka, Mahdi in Ahmed, novi Mahdi. Njune vojske se klatijo po vsej deželi, ropajo in požigajo. Res žalostne razmere. — V iztočni Afriki so se nekatere pokrajine okoli Hararja prestovoljno podvrgele Francozom. — V Indiji okoli Rangoona je kolera.

Za poduk in kratek čas.

Kako so naši poslanci in tovarši gospodari z državnimi denarji.

Zopet vidimo, kako mestni, tržki in drugi gospodje liberalci pa nemčurji lovijo slovenskega kmeta. Sicer tega omenjena gospoda še pogleda ne. Toda sedaj, kakor bi trenol, postali so polni strdi in medu. Slinijo se okolo kmeta, kakor bi res bili iz samega „cukra“. Marsikateri se premaga prav junaški ter piše županu: „Euer Wohlgeboren“. Odkodi naenkrat ta prijaznost? No, volitve so zopet tu. In to je čas, ko se liberalni gospodje spomnijo, da je nekaj kmetov vendar ostalo,

katerih razne „šparkase“, peneznice, oderuhi še niso požrli ter da imajo toti kmetje tudi volilno pravico. No in to pravico bi radi na svoj mlin napeljali. Oni nimajo volje kmetu res pomagati, ampak le sebi in svojej onemoglej liberalnej stranki več poslancev priboriti, magari tudi na kmetih. Zato ponujajo iz Maribora zopet svojega Schmidererja, ki slovi zadosti daleč kot naš častni „Hammer-Amboss“. V Celji in Ptuiju pa ravno sedaj sveče prižigajo, da bi šli iskat par slovenskih kebrov hroščev t. j. odpadnikov, da jih na nemčursko-liberalni trnek nasadijo, češ: „To imaš, slovensko buđalo, pa hlostni v nastavljen vabo; da nam trneka prezgodaj ne opaziš, nalijemo ti v krof kolikor hočeš piva, šnopsa in vina.“ Tako tuhtajo liberalni gospodje.

Ker pa Hammer-Amboss in slovenski renegati nimajo zadosti tistih lastnostij, ki so dobremu zastopniku kmetkega stana potrebni, prizadevajo si ovo duševno siromaštvo pokriti z neprestanim zabavljanjem, kosmatim laganjem in psovanjem na naše dosedanje slovenske poslance. Pravijo mej drugim: „Kaj imate sedaj od svojih poslancev, še niti državnega poračuna niso v red spravili; obetali so, da ne bodo stroškov dovoljevali več, kakor bo dohodkov, ter primanjkljaje (deficite) ne več z novimi dolgovi zalagali; toda minolo je 6 let in letos vendar v proračunu zopet manjka vsaj 1½ milijona goldinarjev. Naložili so veliko novih davkov in je radi tega celo petrolej (znani celjski vsakdanji kruh kmetov) za 8 kr. dražji in „kofe“ (brez katerega kmetje sploh ne morejo ne orati, ne kopati, ne drv cepati itd.) za 6 kr. In vkljub temu še manjka ob konci 6. leta 1½ milijona goldinarjev, katere bo finančni minister prisiljen na posodo vzeti; tako bo državni dolg zopet večji.“

Tako pravijo in strašijo liberalni gospodje in jihovi gonjači nevedne volilce. Vendar čitatelji „Slov. Gospodarja“ se bodete čudili, kako bomo tem kričalcem usta zavezali. Le berite pazno!

Naši poslanci so res imeli hvale vredno voljo z državnimi denarji varčno postopati in iz poračunov dosedanji primanjkljaj ali „deficit“ odpraviti, t. j. da bi dohodki pokrivali stroške in bi ne bilo dolgov delati treba. Obljubili so to samemu svitlemu cesarju. Bili so mož beseda tako, da so vsako leto nekaj zaželenemu cilju se približevali. Vsled tega se jim je posrečilo, primanjkljaj od leta 1879, ki je znašal 27¾ milijonov gold. znižati, skrčili so ga letos do 1½ milijona. Več ni bilo mogoče.

Kaj pomeni to? Nič druga kakor, da so liberalci nemški bili do l. 1879 voz z državnimi dolgovi preobložili in tako globoko v blato spravili, da ga naši poslanci v 6 letih niso mogli celo izvleči. Potegnoli so ga le zvečinoma tako, da je vsaj oje in sprednji del zvunaj in toraj le zadnji potači v blatu tičijo.

Ko so naši poslanci l. 1879 prodrli do večine, bilo je treba vsa plačevanja in stroške prevzeti, za katera se je država bila pod liberalci zavezala. Kajti redno umeščenih uradnikov ni bilo mogoče kar

nagnati. Plače jim priznane skrčiti bilo bi krivično. Za državne dolgove, katere so liberalci za 500 milijonov pomnožili, trebalo je obresti plačati. Državne kase bile so skoro vse suhe in jud Rothschild je tirjal 30 milijonov „vorschussa“, katerega je bil liberalni minister Depretis v zadregah najel. Čeravno so dohodki znašali blizu 400 milijonov manjkalo je še zmiraj čez 27 milijonov. Poprimejo se težkega dela. Začnejo voz nemudoma tiščati iz blata. Liberalci so od strani gledali, se posmehovali in rezali. No, šlo je. Uže prvo leto so naši tako gospodarili, da je l. 1880 in 1881 manjkalo samo še 8 mil. Mislili so, da bode l. 1882 in 1883 tudi še kaj manjkalo. Toda njihov finančni minister in poljski poslanec Dunajevski je izvrstno gospodaril. Nova colnina naložena na tuje blago — liberalci so se upirali — dala je državi blizu 20 milijonov v zlatu. Vedel si je odpreti še drugih virov in državne blagajnice tako napolniti, da je l. 1882 uže prihranil 5 milijonov, l. 1883 pa 2 milijona. To se reče primanjkljaj ali deficit je izginol; naši poslanci so po sedaj izkazanih računih svojo besedo, svitlemu cesarju dano lepo uresničili. Dvakrat v 6 letih ni bilo pravega „deficita“, nadjati se je, da bodo računi isti veseli učinek kazali tudi za l. 1884 in 1885. Kaj podobnega nimajo liberalci pokazati v celih 20 letih svojega gospodstva. Marveč njih računi kažejo strahovite „deficite“, katere so z novimi dolgovi pokrivali. Tako je manjkalo l. 1876 celih 32 milijonov leta 1877 25 milijonov l. 1878 zopet 21 milijonov. Sploh pa so državni dolg od l. 1866 naprej pomnožili za 500 milijonov. Od teh moramo davkeplačileci sedaj obresti plačevati. Zato liberalci ne hodite na solnce. Nosite „puter“ na glavi.

Sijajnemu uspehu naših poslancev se moramo tem bolje čuditi, ker so še za najpotrebnejše reči našli penez brez preoblaganja z novimi davki: za Bosno in Hercegovino 29 milijonov, za potlačenje ustaje v Dalmaciji in Hercegovini 9 milijonov, za nove železnice pa 90 mil.; omislili so vojaštvu novih kanonov, pušek in streliva, mornarstvu novih oklopnih, torpedek, Pola je iz nova utrjena, deželna bramba uređjena, hrana vojakov zboljšana, po točah ali povodnjih oškodovanim na Tirolskem, Koroškem, Moravskem dovolilo se je več mil. v podporo! To je velikansko v 6 kratkih letih in vse to še naposled skoraj brez „deficita“.

Liberalci so l. 1869 naredili krido, ker so obresti od državnih dolžnih pisem zmanjšali. Jihovi finančni ministri so skoro vse imetje prodali. Naši poslanci so kupili Elizabetino železnico za 27 milijonov, Franc-Jozefovo za 42 milijonov, Rudolfovo vzeli v državno upravo, postavili novo železnico Istrijsko in Arlsko. Tako so pa državno imetje pomnožili za kakih 200 milijonov goldinarjev.

Liberalci so hoteli gruntni davek za blizu 10 milijonov pomnožiti. Toda naši poslanci so jim to zabranili. In ker je treba bilo za peneze skrbeti,

obdali so kavo in petrolej in tako zadeli najbolj meščane in tržane. Kajti le ti sežgejo največ petroleja in izpijejo največ prave kave. Kakor šulvereinska rabuka kaže, imajo meščani zmiraj dosta penaz da jih zavržejo. Naj se torej ne jezijo, ako tudi finančni minister potrka na njihove mošnje. Naši poslanci si pa zaslužijo vse zaupanje in zahvalo svojih volilcev. Živel!

Str.

Smešnica 20. Nek kmet obljubil je zdravniku 50 goldinarjev, ako njegovo boleno ženo ozdravi. Kljub zdravnikovi skrbi žena umrje. Kmet prinese zdravniku 100 goldinarjev. „Zakaj 100 goldinarjev“ prša zdravnik, „saj sva se za 50 fl. pogodila, ako ozdravim ženo?“ „Gospodine“, pravi kmet, „vi ste več storili, kakor sem jaz tirjal.“

Razne stvari.

(Pomilostili) so svitli cesar č. g. dr. Gregorica bivšega glavnega urednika „Slov. Gospodarja.“

(Ptujsko slov. katol. polit. društvo „Pozor“) ima 17. t. m. popoldne pri sv. Vidu drugi glavni zbor, pri katerem bode naš poslanec g. B. Raič poročal o svojem delovanju v držav. in dežel. zboru in se predstavil kot ponudnik; 25. bode zbor v Slatini v hotelu „Europa“ in 31. maja pri sv. Lenartu ali pri sv. Trojici v Slov. gor.

(Volilni shod) v Podsredi bode v nedeljo 17. t. m. popoldne ob dveh, h kateremu so vsi volilci Kozjanskega okraja uljudno povabljeni.

(G. dr. Vekoslav Herman) se odpove v prid narodne reči vsakaki kandidaturi.

(Odbor „Slov. pevskega društva“) ima 17. t. m. večer ob 6. uri v Ptui svojo redno sejo.

(Justični minister) je Waserju, predsedniku višje deželske sodnje v Gradcu ukazal predložiti tiskovine v čistej slovenščini ter se ima v to svrhu pomeniti z uradniki slovenščine dobro veččimi v Ljubljani. Isto je ukazane nadsodnji v Trstu. Tako dobimo enoličnih tiskovin sodnijskih po vsem Slovenskem.

(Prvi hlapec) na železnici Spielfeld-Radgonski pripeljal se je 1. maja iz Spielfelda v Omerjek, naložen s prodrom. Delo hitro napreduje.

(Cene) za vožnjo na Velehrad in v Prago ter nazaj so sledeče: Od postaj: Trbovlje, Hrastnik, Zidanmost, Rimske Toplice, Laški trg, Celje, Spod. Dravberg, Vuzenica, Vuhred, Ribnica, St. Lovrene, Ruše, Bistrica in Lembah za II. razred 32 fl., za III. razred 21 fl. 50 kr.; od postaj: Maribor, Ptuj, Pragersko, St. Juri pri Celji, Štoré, Ponikva, Poličane, Slovenska Bistrica, Rače, Hoče, Pesnica, St. Ilj in Spielfeld za II. razred 27 fl., za III. razred 17 fl. 50 kr.

(Iz državne blagajnice) dobi letos Štajerska za religiozni fond 244.340 fl. za nemško vseučilišče v Gradcu 277.100 fl. za nemško visoko

tehnisko šolo v Gradcu 212.200 fl., za nemške gimnazije in realne gimnazije 133.200 fl., za nemške realke 37.000 fl., za slovenske pa nič, ker jih ni. In vkljub temu drznejo se nemški liberalci svetu legati, da se nemštvo pri nas stiskava in zatira. Takim norcem še Bog pameti ne more dati, ker je nima kam djati.

(V Štoreh pri Celji) razpočila se je 28. aprila, ko so razbijali staro želo, bomba, ki je bila mej železjem. Dva delavca sta težko poškodovana.

(Stavbarski) praktikant gospod J. Dobaj v Mariboru postal je pristav v isti stroki za Štajersko.

(Vrli Račani) so svojej deci postavili novo šolo, šulvereinskim dedom pa breo dali rekoč Slovenci ne prodavamo svojih otrok.

(Zločinstvo.) Matej Dobršek, posestnik žag v Bolini šoštanjskega okraja je hlapcu Jerneju Kranjcu izplačal 100 fl. Brž zatem mu zatepe mišnice mej koruzno moko, da je hlapec, ko je hrano iz zastrupljene moke povžil, moral umreti.

(Strašna smrt.) V Žabjeku pri Slovenski Bistrici je gorela hiša Valentin Robarjeva; njegova žena se vrne, da bi še nekaj rešila, pa najde smrt v plamenu. Sosed Anton Lorenčič je tudi pogorel.

(Železni Bismark) ima na leto 360.000 mark dokodkov, to je drobnih 500 fl. na den. Zraven še ima kot kancelar plače 60.000 mark — za tabak!

(Za šoli v Cezanjavecih) darovana sadna drevesa izreka javno zahvalo sadje in vinorejski šoli v Mariboru, g. J. Štegerju, učitelju pri sv. Petru, g. Pircu, nadučitelju v Veržeju in g. Belec u Grlavi šolski načelnik.

(Hranilno in posojilno društvo) v Ptui imelo je meseca aprila 11.376 fl. 49 kr. dohodkov in 11.343 fl. 23 kr. izdatkov, tedaj prometa 22.719 fl. 72 kr.

(„Kres“.) Obseg V. številke: Arabela. Rom. Spisala Pavlina Pakova. (Dalje.) — Dom. Mirko. — Stari Džuldaš in njega sin Mamet. Povest iz življenja v srednje-azijskih pustinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil Fr. Jos. Remec. — Dve pesni. M. Valjavec. — Narodne pripovedke. Priobčnje Mat. Valjavec. — O našem literarnem gospodarstvu. Spisal France Podgornik. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) — Grof A. S. Uvarov, ruski arheolog. J. Steklasa. — Što, kaj, ča. Spisal J. Šuman. — Turje — Tauern. Davorin Trstenjak. — Poročilo o hrvatskej književnosti. Spisuje J. Steklasa. — Drobnosti. — Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gld. na leto, 2 fl. na pol leta in se tudi lahko po snopičih à 40 kr. v knjigarnah kupuje. Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pa pošel.